

folkning, der mener, at det skal Danmark ikke deltage i.

Det, der jo var lidt interessant, var, at under Kosovokonflikten, hvor danskerne viste nationalt sammenhold osv., ja, da var der jo tale om, at man burde have en folkeafstemning om at få afskaffet det danske forsvarsforbehold, for man kunne ligesom mærke, hvordan stemningen var i befolkningen.

Det er jo nok også sådan, det kommer til at gå med de resterende tre forbehold, for selv om udenrigsministeren har erklæret eller ligefrem garanteret, at der ikke kommer flere folkeafstemninger om de danske EU-forbehold før næste folketingsvalg, ja, så kan det jo enten betyde, at der kommer et folketingsvalg meget hurtigt, så man kan få en folkeafstemning mere, eller også, at man har en ganske anden plan, nemlig at man vil afvente, at stemningen i befolkningen er så positiv, at man tør gå ud og tage en folkeafstemning i håbet om at vinde den.

Så er der tilbage diskussionen om, hvorvidt det nu vil være klogt så at afholde sådan en folkeafstemning sammen med den, der allerede er bebudet den 28. september. Vi forestiller os ikke, at der er to folkeafstemninger. Altså formålet er ikke, at man skal have to stemmesedler, én, hvor man skal stemme ja eller nej til at opgive kronen, og så én, hvor man skal stemme ja eller nej til de fire forbehold. Altså hvis der var flertal i Folketinget for det her forslag, ville det betyde, at der kun var én folkeafstemning, blot for at den misforståelse skal være fjernet.

Endelig kan man jo stille det retoriske spørgsmål, som hr. Frank Dahlgaard meget intelligent gjorde: Hvad sker der efter afstemningen den 28. september i år? Hr. Frank Dahlgaard forestillede sig den situation, at det blev et ja. Ville man så kunne forestille sig en ny afstemning, hvis man fortrød senere hen? Næppe, al den stund det er sådan, at når først vi har sagt ja til at deltage i Den Økonomiske og Monetære Union, så er det at komme ud af den igen jo ikke helt så nemt, som nogle giver udtryk for.

Næh, det er meget sjovere at diskutere, hvad der sker, når den danske befolkning forhåbentlig stemmer nej den 28. september. Hvor lang tid vil der så gå, før man prøver igen? Og vil man fortsætte med at have salamimetoden, eller vil man så turde lægge alle fire forbehold ud til folkeafstemning igen? Det kan kun fremtiden vise.

Vi har en stærk fornemmelse af, at når man skal se på de her ting blandt unionstilhængerne, så er man langt mere optaget af at tænke taktik, end man er af at tænke på, at der faktisk er en befolkning, som, når den går til folkeafstemningsurnen og sætter sit kryds, gør det, fordi den mener det, og ikke blot gør det, fordi den mere eller mindre er blevet taget ved næsen eller ikke ved, hvad den tænker og tror.

Og alle de meningsmålinger, der er, og afstemningsresultaterne fra både 1992 og 1993 og 1998, viser jo, at den danske befolkning er mere eller mindre delt midt over i de her spørgsmål, og det burde en regering, der går ud og siger, at den repræsenterer hele den danske befolkning, respektere i langt højere grad, og ikke, som tilfældet er i dag, dagligt undergrave de fire forbehold ved, at man på forskellig vis fortolker og deltager, alt det man har lyst til.

Vi har konstateret, at der ikke er flertal for det her forslag, men har jo så om ikke andet fået opfyldt den ene af vores målsætninger, nemlig at få afsløret, at unionstilhængerne, som ellers taler så varmt for at få afskaffet de fire forbehold, kun tør gøre det med salamimetoden. Man tør ikke give befolkningen den mulighed at stemme om det hele på en gang, og det i sig selv har selvfølgelig været et formål med debatten.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 159:

Forslag til folketingsbeslutning om at holde fast i kronen.

Af Frank Dahlgaard (UP).

(Fremsat 12/5 2000).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Regeringen anbefaler, at Danmark deltager i den fælles valuta, og derfor anbefaler regeringen, at der bliver stemt ja den 28. september i år. Og det gør vi, fordi regeringen vurderer, at det tjener Danmark bedst.

Økonomi, penge, kapitalbevægelser er grænseoverskridende. Vores økonomier i Europa er stærkt integrerede i hinanden. Danmark er meget afhængig af den økonomiske politik og den økonomiske udvikling, der sker i de andre lande. Derfor er det regeringens opfattelse, at det er en god idé, at alle 15 lande i EU har aftalt rammer om vores økonomier. Dem skal vi holde os inden for under de normale konjunkturbevægelser, og de rammer er som bekendt fastlagt i Traktaten.

Alle disse forhold er hr. Frank Dahlgaard ikke enig i, og det er fair nok. Derfor behandler vi også i dag her i Folketinget beslutningsforslag nr. B 159, som har en helt anden retning og en helt anden politik og en helt anden opfattelse af det, der ligger bag ved regeringens anbefalinger af dansk deltagelse i den fælles valuta.

Jeg undrer mig over, at det er så svært at formidle til hr. Frank Dahlgaard, hvor fornuftigt det er at have en slags kodeks i samarbejdet i EU, det, jeg kalder reglerne eller rammerne for den økonomiske politik og den økonomiske udvikling. Og når jeg undrer mig over det, så er det, fordi jeg synes, det er utroligt positivt, at 15 lande – og der kommer flere til – kan gå sammen og finde ud af, hvad der er det bedste, vi kan gøre, dels for at hjælpe hinanden og dels for at have glæde af det samarbejde hvert land for sig, fordi de rammer, den adfærdskodeks, den hjælpende hånd, som de regler i virkeligheden er udtryk for, tilsammen giver et meget stabilt grundlag for at have en beskæftigelsespolitik.

Det er jo det, der er alle regeringernes mål. Det er det, der er målene for samarbejdet i EU. Det fremgår af de første artikler i Traktaten, at vi ønsker os en høj, en varigt høj, beskæftigelse på et bæredygtigt grundlag, hvor man også tager hensyn til miljøet.

Dertil kommer også, at vi har en udvikling i teknologien og i den internationale verden – vi kalder det også nogle gange globaliseringen –

som fuldstændig ændrer vilkårene for vores økonomiske politik. Der er mange fordele ved den globalisering. Jeg skal bare give ét eksempel: Det er klart, at de frie kapitalbevægelser gør, at vi har billige finansielle ydelser, og vi har billigere finansieringer af vores boliger og billigere finansiering af vores arbejdspladser, når vi har billige finansielle produkter.

Men der er også nogle negative effekter af de frie kapitalbevægelser, og de negative effekter er blandt andet dem, vi gerne vil regulere og modvirke og styre ved at have en fælles valuta. Og det er derfor, den fælles valuta er et svar på en helt ny tid og nogle helt nye vilkår, som er i gang, og som vi kan se, så langt øjet rækker.

På den baggrund vil regeringen sige nej til B 159, og vi vil anbefale alle andre partier også at sige nej til det.

Claus Larsen-Jensen (S):

Man kunne selvfølgelig holde en meget lang tale nu med en masse argumenter imod det her forslag, men vi har jo altså rent faktisk brugt adskillige timer i dag på lovforslag nr. L 288 om den fælles valuta, og derfor ville det meget vel gå hen og blive en genudsendelse af de argumenter.

Derfor vil jeg nøjes med på Socialdemokratiets vegne at afvise beslutningsforslag nr. B 159.

Charlotte Antonsen (V):

Jeg kan også på Venstres vegne afvise forslaget. Altså som det lige er blevet sagt, har vi netop hele dagen i dag drøftet overgangen til en fælles valuta, og derfor er det jo sådan set umuligt at fastholde kronen, hvis man går over til en fælles valuta.

Jeg vil godt derudover komme med en yderligere begrundelse, og det er, at når forslagsstilleren skriver, at man i Danmark fører selvstændig økonomisk og monetær politik, så synes vi, at det er en selvstændighed, der må tages med et meget stort forbehold, al den stund Danmark jo er en åben økonomi, der har en meget høj grad af international handel og derfor er meget økonomisk afhængig af de lande, der omgiver os.

I mange år har situationen jo været den, at vi har fulgt den tyske Bundesbank, når det drejer sig om renteniveauet, og det har altså alene været Tyskland, der bestemte renteniveauet for Danmark. Nu får vi så forhåbentlig mulighed efter euroafstemningen for at komme med i Den Europæiske Centralbank, så vi dog får

medindflydelse på det, der bliver Europas renteniveau.

Som sagt kan vi altså ikke se denne her meget store uafhængighed, som forslagsstilleren lægger op til. Tværtimod er verden meget lille i dag på dette område. Vi er dybt afhængige af hinanden i den økonomiske udvikling.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Jamen dog må jeg sige til fru Charlotte Antonesen, at forslaget lægger ikke op til en dyb uafhængighed af omverdenen. Forslaget lægger bare op til at holde fast i kronen. Det er da rigtigt, at vi er meget afhængige af vores eksport og import. Det er Schweiz også. Det ligger lige midt i euroland. Er de fattige? Har de høj arbejdsløshed? Nej og nej. Så man kan sagtens være uden for, Schweiz er jo ikke engang med i FN, Schweiz har meldt sig næsten helt ud af verden, men de handler jo, og de er jo rige. Jeg foreslår ikke, at vi skal køre den schweiziske model. Jeg foreslår, at vi skal køre den gode danske model, som vi har kørt f.eks. de sidste 18-20 år. Vi har selv besluttet at køre tæt til D-marken og nu euroen, men med egen valuta, som jeg foreslår vi holder fast i, har vi muligheden for at koble fra, hvis det skulle være mere hensigtsmæssigt at køre på en egen måde. Sverige, Norge, Storbritannien, Island har valgt at køre en anden form for valutapolitik. I Sverige betyder det som nævnt, at renten, altså den lange investeringsrente, netop for nogle dage siden er faldet ned under den tyske eurorente. Så med forskellige former for valutapolitik og pengepolitik kan man altså gøre nogle ting, Sverige er et eksempel på det.

Jeg mener ikke, det er rigtigt i øjeblikket, at vi skulle ændre vores valutapolitik, men vi skal bevare muligheden, og det er det, forslaget går ud på. Bevarer vi kronen, bevarer vi mulighederne.

Lene Espersen (KF):

Vi må også afvise beslutningsforslaget. Vi bestræbte sådan set det fremsatte beslutningsforslag som en slags debatindlæg i forhold til det lovforslag, vi netop har behandlet om den fælles mønt. Det er ligesom hr. Frank Dahlgaards bidrag til debatten om, hvorvidt Danmark skal være med i den fælles mønt eller ej.

Vi har allerede meget detaljeret redegjort for, hvorfor vi mener, det er en god idé, at Danmark går med i den fælles mønt frem for som i dag

står uden for og lader de andre bestemme over Danmark. Der er ikke rigtig nogen grund til at uddybe de synspunkter yderligere, de er allerede uddybet tilstrækkeligt i løbet af dagens debat.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Det gør forhåbentlig ondt langt ind i hjerterødderne på fru Lene Espersen at behandle et forslag om at holde fast i den danske krone på den måde. Et parti, der kalder sig Det Konservative Folkeparti, vil nu bare afskaffe den danske krone, som har været en tordnende succes i 125 år og ikke mindst i de sidste 10-15 år, hvor vi jo har kørt vores egen økonomiske udvikling.

Mit spørgsmål til fru Lene Espersen: Er det ikke rigtigt, at vi har kørt vores egen økonomiske udvikling med faldende arbejdsløshed, og der var stort flertal i Folketinget bag, med overskud på betalingsbalancen, med orden i de offentlige finanser og styr på det hele, sådan at vi i dag er i en situation med hensyn til samfundsøkonomien og beskæftigelsen, som aldrig nogen sinde før har været så gunstig?

Der er intet, der tyder på, at det har været en ulempe for os at have vores egen krone, tværtimod. Udviklingen i euroområdet har jo været den modsatte. Nu begynder de at komme lidt med måske, men de har store, selvskabte problemer. Vi har en høj levestandard, vi har en høj beskæftigelse, vi har en lav arbejdsløshed. Så kan man da ikke bare fra konservativ side sige væk med kronen, vi skal ind i den kollektive mønt.

Ud over at man i Det Konservative Folkeparti vil have fælles grænser, fælles udenrigspolitik og fælles sikkerhedspolitik, skal man også have fælles nationalbank og fælles mønt. Det er jo, undskyld jeg siger det, et kollektivt helvede set med mange konservatives øjne. Fru Lene Espersen kan da ikke bare sige, at sådan må det være.

Hvor er begrundelsen for at afvise den gode, gamle, danske krone?

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Jeg har sådan set ikke rigtig hørt nogen på tallerstolen i dag påstå, at dansk økonomi er gået dårligt de sidste 18 år. Tværtimod er der nok enighed om, at det, som Schlüter gjorde i 1982, da man afskaffede den selvstændige pengepolitik og klinede kronen op ad D-marken, var en meget, meget fornuftig ting at gøre, fordi man

som en lille åben økonomi, der var dybt afhængig af handel med de øvrige EU-lande, havde en fordel i at knytte sig op ad en stærk valuta, så man undgik den værste spekulation.

Vi har nu mulighed for at gå skridtet videre og få endnu flere fordele. Efter konservativ terminologi drejer det her sig ikke om et valg mellem enten det helt fantastiske rosenrøde eller noget, der er meget, meget, meget forfærdeligt. Tværtimod er det noget med, at vi har det egentlig ganske godt i dag i Danmark, men vi kan få det en lille smule bedre ved at sige ja på det økonomiske område.

Ud over det kan vi få det meget bedre på det politiske område, fordi vi netop får den indflydelse, som vi har afskrevet os de sidste 18 år, og det synes jeg er et væsentligt argument.

Der er mange, mange andre argumenter. Man kan jo tage en lang teoretisk nationaløkonomisk diskussion om faste versus flydende valutakurser. Jeg tror, alle er enige om, at de perioder i verdenshistorien, hvor der har været faste valutakurser, har været de bedste økonomisk set. Der har været mest vækst, mest fremgang, og de gange, hvor der også har været en hegemon, en verdensleder, til at sætte toget i gang, er det gået endnu bedre.

Det projekt, som man har etableret inden for det europæiske samarbejde, hvor man forpligter hinanden økonomisk til at holde orden på tingene og så også har den der solidariske hæftelse, der sikrer, at der ikke kan spekuleres imod et enkelt land, mener jeg faktisk er en flot løsning på de nye udfordringer, vi står over for, med en globalisering og med en voldsom liberalisering på alle områder, og det er en af grundene til, at Det Konservative Folkeparti varmt er tilhænger af, at vi siger ja til den fælles mønt.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Det Konservative Folkeparti er tilhænger af den fælles EU-mønt sådan vistnok da med omtanke, men flere og flere konservative vælgere har fået nok.

Nu taler fru Lene Espersen om toget, der kører, men hvis fru Lene Espersen ser i forslaget om at holde fast i kronen, på side 6, så har man jo et billede af togene, der kører, og det er bruttonationalproduktets vækst igennem 1990'erne, og der er det danske tog kørt omtrent dobbelt så hurtigt som eurotoget, hvor det danske nationalprodukt er vokset med 23 pct., er det er

vokset med en 13-14 pct. i selve EU-området. Så hvorfor i alverden skal man på den baggrund afskaffe kronen?

Så siger fru Lene Espersen, at Poul Schlüter har afskaffet den selvstændige pengepolitik i 1982: Nej, det gjorde han ikke, sammen med Henning Christophersen ændrede han den og valutapolitikken, og det var fornuftigt. Så kørte man ind i dette EMS-system, European Monetary System, hvor man havde faste, men justerbare kurser. Nu ville vi ikke justere mere, og det har vist sig at være fornuftigt i en årrække. Nu er der gået 18 år, nu er vi kommet i en situation, hvor vi knytter os til euroen, og euroen er faldet så meget, at man begynder sagligt set at kunne sætte spørgsmålstegn ved, om det er fornuftigt at køre videre med fastkurspolitikken, i hvert fald er det nok rimeligt at ændre på centralkursen ved en opskrivning, aldrig nedskrivning, af kronen.

De muligheder har vi, dem har Finland ikke, dem har Østrig ikke, dem har Irland ikke, men de muligheder har vi, så man kan jo bare holde fast i ERM II-aftalen, som er en slags EMS-aftale, der er den politik, Schlüter satte sig i spidsen for, og som har været fornuftigt indtil nu.

Det er der muligheder for at ændre, for er det ikke korrekt, at det, vi snakker om her, er en ændring, som ikke bare gælder de nærmeste år, men at vi skal tage hensyn til, som vismændene skriver i deres nye rapport, situationen på lang sigt, også om 20, 30 år, 500 år. Der kan det være gavnligt at have alle muligheder åbne og eventuelt justere over til en anden politik, som f.eks. Sverige kører i øjeblikket, med det resultat, at den svenske rente er kommet under den tyske eurorente.

Knud Erik Hansen (SF):

Jeg skal tillade mig at gøre det her meget kort, ikke fordi vi ikke synes, det er en vigtig sag, men det er jo en negation af det, der tidligere er diskuteret meget i dag. Vi kan også diskutere de konkrete formuleringer i forslaget, vi kunne måske også formulere det på en anden måde, men vi støtter forslaget og dets indhold og vil så nøjes med at henvise til de argumenter, vi har fremført, da vi diskuterede lovforslaget om, at Danmark skulle tilslutte sig ØMU'ens tredje fase og dermed opgive et af de væsentlige forbehold, som Danmark har fået gennem Edinburghaftalen.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Dette er dog et henrivende godt forslag, fantastisk godt forslag. Dansk Folkeparti støtter det her forslag, nr. B 159, fuldt og helt. Vi synes, at teksten på forslaget er rigtig god – forslag til folketingsbeslutning om at holde fast i kronen. Kan det formuleres smukkere: Folketinget beslutter at holde fast i kronen som dansk valuta og dermed bevare et selvstændigt dansk pengevæsen og en selvstændig dansk nationalbank og en selvstændig dansk økonomi? Det er lige, så man kan mærke kroppen dirre.

Bemærkningerne, som ledsager forslaget, er meget pædagogiske og fortæller mange nyttige ting, som jeg i hvert fald ikke vil undlade at gøre de personer, de borgere, de vælgere, jeg møder på min vej frem til den 28. september, opmærksom på, og på den måde vil det her indgå som et godt og nyttigt bidrag i afstemningsperioden op til den 28. september i vores fælles kamp for at bevare kronen og sørge for, at en af de væsentlige undtagelser, vi har over for den politiske udvikling i EU, nemlig forbeholdet over for ØMU's tredje fase, bliver fastholdt.

Jeg skal så alene sige til økonomiministeren, som fik sagt, at det var fantastisk flot, at der var 15 lande, der kunne gå sammen om dit og dat. Altså i relation til det her må det vidst være 11 måske 12 lande, økonomiministeren tænkte på. Der er jo faktisk den situation, at Storbritannien og Sverige ligesom Danmark er uden for euroen og har deres egne nationale valutaer, og der er ikke noget, der tyder på, at svenskerne, når vi har stemt nej den 28. september, ikke også vil holde fast i deres selvstændige valuta, og at Storbritannien i særdeleshed ikke også holder fast i sin egen valuta.

Dermed er vi en række gode, sunde nationer uden for euroen, som selvfølgelig også deltager i en masse drøftelser med hinanden om mange forskellige ting, sådan må det vel være.

Ud over det skal jeg i øvrigt blot henvise til mine indlæg under behandlingen af nr. L 288.

Frank Aaen (EL):

For dem, der fulgte debatten tidligere i dag, kan det jo ikke komme som nogen overraskelse, at Enhedslisten støtter beslutningsforslaget. Vi er godt nok uenige med hr. Frank Dahlgaard i en hel del ting – det var vi bestemt også med den forrige ordfører – men at vi siger nej til euroen er jo indlysende, og det er jo det, det her forslag peger på.

Nu er hr. Frank Dahlgaard jo en enmandsgruppe, og så produceres der alligevel et forslag som det her af en høj kvalitet, synes jeg. Jeg er heller ikke enig i alt, hvad der står heri, det er jeg ikke, men der er alligevel et omfattende dokumentationsmateriale, som redegør for, hvad afstemningen går ud på: at det er noget med, hvad vi har mulighed for at træffe beslutning om i Danmark, og hvad vi ikke har, hvad Unionen skal blande sig i, og hvad den ikke skal blande sig i. Og det er jo lige netop det, det går ud på.

Nu har de økonomiske vismænd jo i dag klart og tydeligt dokumenteret, at det ikke er en økonomisk afstemning, vi er på vej til, men en afstemning om politik. Det er en afstemning om, hvad der kan besluttes i Danmark, og hvad der ikke kan besluttes. Og der synes jeg for så vidt, at hr. Frank Dahlgaards forslag indeholder ganske mange udmærkede ting at kunne tænke over.

Så synes jeg selvfølgelig også, hvad angår økonomien, at det er godt, for jasigerne prøver alligevel at sige: Jamen det er nok bedst for Danmarks økonomi at være med i euroen. Så er det jo fint at se i tabellen over arbejdsløsheden i Euroland og arbejdsløsheden i de lande, der er uden for Euroland. I Danmark, Island, Norge, Schweiz, Storbritannien, Sverige er arbejdsløsheden sådan i gennemsnit mindre end det halve – det kunne hr. Frank Dahlgaard godt have regnet ud for os, men det tog jeg ved lidt hovedregning, det er ikke så svært – sammenlignet med den opgørelse, der er over eurolandenes gennemsnit på 10 pct. Det tyder jo ikke på, at det er specielt godt at være indenfor.

Når vi ser på den økonomiske udvikling målt i BNP, så er det tydeligt, at der, som hr. Frank Dahlgaard også sagde før, år for år og set over en årrække siden 1993, altså siden vores sidste afstemning, har været en langt stærkere udvikling i den økonomiske vækst i Danmark, end vi har haft i euroområdet.

Det er jo også derfor, at regeringen har det noget vanskeligt, når den skal prøve at sige, at vi skal stemme ja på grund af økonomien. Det er jo næsten forladt. Nu er det på grund af politikken på den måde, at vi skal have indflydelse og være med ved bordet.

Men vi har også fået det illustreret i løbet af dagen i dag: Det der bord, hvor bankdirektørerne sidder forsamlet, hvad skal vi egentlig være der for? For de har kun én ting at beslutte, og det er, at hvis det synes, at inflationen er lidt

for høj, så skal der træffes beslutning om, at renten skal stige. Og den eneste reelle diskussion, der er ved det bord, er: Skal renten stige i dag, eller skal den stige i morgen?

Vi synes ærlig talt ikke, at det er nogen særlig interessant diskussion, i hvert fald ikke noget at ofre den selvstændighed for, der trods alt er, selv om der ikke er meget større selvstændighed ved at være uden for euroen. Men tænk at skulle ofre det bare for at være med til at have en danskfødt bankdirektør til at være med til at beslutte: Skal det ske i dag eller i morgen eller måske først i overmorgen?

For det er jo det eneste, bankdirektørerne nede i eurobanken har mulighed for at træffe beslutning om. For dagsordenen er jo givet på forhånd dernede. Den er, at inflationen skal holdes nede, og derfor træffer man bare, når det er nødvendigt, beslutninger om at sætte renten op, uanset at alle og enhver ved, at renteforhøjelser koster større arbejdsløshed. Det selskab behøver vi ikke at være med i. Det er langt bedre at beholde en frihedsgrad uden for euroen, beholde kronen.

Det er ikke, fordi navnet spiller nogen stor rolle, men fordi det er forbundet med trods alt nogen mulighed for at føre en selvstændig, økonomisk politik til gavn for beskæftigelsen i Danmark.

Jann Sjursen (KRF):

Det er næppe nogen overraskelse, når jeg nu siger, at hr. Frank Dahlgaards beslutningsforslag får den fulde støtte fra halvdelen af Kristeligt Folkepartis folketingsgruppe og det modsatte fra den sidste halvdel.

Men dertil vil jeg også godt sige, at jeg tror, jeg har hele folketingsgruppen bag mig, når jeg siger, at det arbejde, hr. Frank Dahlgaard har leveret med det forslag, som vi nu behandler, aftvinger stor respekt i hele folketingsgruppen.

Jeg synes, at det er fornemt, at hr. Frank Dahlgaard har sat sig for at komme med et alternativ til regeringens forslag, også har sat sig for at belyse ikke bare økonomiske aspekter af Danmarks eventuelle tiltrædelse til Den Økonomiske og Monetære Unions tredje fase, men også har forsøgt at give et input til debatten om, hvilke politiske konsekvenser det kan få for Danmark.

Derfor tror jeg, at hr. Frank Dahlgaards forslag – det er da i hvert fald min personlige opfattelse – vil være et vigtigt bidrag i debatten og også vil blive brugt flittigt frem mod folkeaf-

stemningen den 28. september. Det er ét bidrag blandt flere, men jeg synes, at der hentes god inspiration og – havde jeg nær sagt – også ammunition for dem, der er enige med hr. Frank Dahlgaard i det forslag, der er fremsat.

Men som jeg nævnte indledningsvis, så vil Kristeligt Folkepartis folketingsgruppe ved afstemningen, når vi når frem til den, dele sig i forhold til hr. Frank Dahlgaards beslutningsforslag. Men vi er enige om ved lejligheden her at give hr. Frank Dahlgaard en rose for den arbejdsindsats, der er udøvet.

Kim Behnke (FRI):

Jeg deler hr. Jann Sjursens vurdering af hr. Frank Dahlgaards beslutningsforslag. Det er et pænt stykke håndværk, der er præsenteret, og til de møder, jeg skal til, vil det indgå som fast bestanddel af det argumentationssæt, der skal med. For en af de ting, som hr. Frank Dahlgaard har gjort – som ikke mindst økonomiministeren har måttet lide under – er jo at få mange af de tal frem, få dokumenteret og modbevist mange af de urimelige påstande, som regeringen kommer med, når det gælder begejstringen for, hvor fantastisk det vil være for Danmark at komme med i Euroland.

Det bliver ikke fantastisk, og der er stort set ingen argumenter tilbage for, hvorfor Danmark skal opgive sin gode, stærke krone til fordel for et tvivlsomt europoprojekt.

Derfor fortjener hr. Frank Dahlgaards forslag naturligvis ikke bare ros, men også støtte. Men vi er jo klar over, at Folketingets øvrige unionstilhængere ser stort på det saglige indhold i deres argumenter, hvorfor de, som vi har hørt det, desværre ikke har kunnet støtte hr. Frank Dahlgaards glimrende forslag.

Så til indholdet. Det er klart, at vi ønsker at bibeholde den danske krone. Det gør vi såmænd ikke, fordi det hedder den danske krone. Det gør vi, fordi den danske krone er symbol på en god, stærk valuta. Og selv om det normalt ligger mig fjernt at rose den politik, der er blevet ført af regeringen, så er det jo således, at det, at unionstilhængerne i regeringen har haft som mål at sørge for, at Danmark kan overholde de såkaldte konvergenskriterier, jo har betydet, at en stor del af den økonomiske politik, der er blevet ført de senere år, er blevet ført med en fast hånd.

Selv om man har bestræbt sig på at få gælden bragt ned, underskuddet bragt ned osv., så er det også langt hen ad vejen lykkedes. Der er så

problemer med inflationen i øjeblikket. Økonomiministeren har ved andre lejligheder lovet, at det kun er noget, der gør sig gældende i første kvartal i år. Nu må vi jo se, om det løfte bliver indfriet, eller om vi den 28. september er i den situation, at der sådan set ikke er nogen grund til at holde en folkeafstemning, fordi Danmark ikke opfylder konvergenskriterierne og derfor slet ikke kan blive medlem af Den Økonomiske og Monetære Union.

Den krone, vi har, repræsenterer derudover også dansk kultur. Danskerne har et forhold til kronen, som er næsten lige så stærkt som forholdet til vores flag. Det er der blevet gjort lidt grin med i den offentlige debat, som om det var lidt odiøst, at vi er glade for vores valuta. Men det underlige er, at når tyskerne igennem mange år har været begejstrede for deres D-mark, så er det jo blevet understreget som værende noget, der har holdt sammen på Tyskland gennem svære tider. Når amerikanerne er glade for deres amerikanske dollar, så er det jo selvfølgelig noget, der er en fordel for dem.

På samme måde er det jo en glædelig ting, at danskerne er begejstrede for deres krone. Tænk sig, om vi havde det samme tvivlsomme forhold til vores valuta, som polakkerne har haft igennem mange år til deres zloty, der mere eller mindre blev betragtet som sådan en affaldsvaluta.

Vi har en god, stærk krone, og der er ingen som helst grund til, at vi skal til at skifte den ud med en tvivlsom euro. For det at opgive kronen har en lang, lang række konsekvenser ud over bare en folkeafstemning den 28. september. Skulle ulykken ske, så ligger der foran os en kæmpe omstilling af hele det danske samfund. Alt skal laves om, og vi kan se i de andre 11 eurolande, at den omstillingsproces – selv om de foreløbig har haft lang tid til tingene – slet ikke er på plads endnu.

Man har den der forestilling om, at befolkningen i de andre lande står på nakken af hinanden og tigger og beder om at få den her nye valuta. Man kan godt sende et tv-kamerahold 400-500 meter væk fra nogle af EU-bygningerne i Belgien og optage billeder af priser, der er på både belgiske franc og euro. Det kan man godt. Men bevæger man sig lidt ud i provinsen i forskellige eurolande, så er situationen den, at det mange steder såmænd er knap nok, at man ved, at der er den omstilling af valuta. Skal vi igennem den samme proces i Danmark, hvor altting skal underlægges en omstilling til en ny

valuta, der vil koste det danske samfund kolossale summer, så er spørgsmålet, om ikke det var klogere at vente med at gøre det, til vi har visshed om, at europrojektet rent faktisk er noget, der er værd at tilslutte sig.

Derfor skal jeg gentage det argument, som jeg på vegne af Frihed 2000 havde til regeringens forslag, nemlig at vores stærkeste anbefaling er, at Danmark siger nej for tid og evighed. Aldrig nogen sinde skal vi tilslutte os. Men vi kan dog godt indlade os på en diskussion om, hvorvidt vi om 5 år eller om 10 år bør have en folkeafstemning og på det tidspunkt tage stilling til, om vi skal tilslutte os euroen, hvis euroen har bevist i praksis, at den virker. Alt det, der er sket indtil nu, er jo rent skrivebords- og tekniksnak. Der er ingen mennesker, der endnu har prøvet at have euro med rundt i lommen. Ud over den, ministeren har med ved festlige lejligheder, så har borgerne i de 11 lande jo ikke prøvet at bruge valutaen i praksis. Valutaen har ikke bevist sit værd på de internationale valutamarkeder. Lad os dog vente. Lad os beholde den danske krone, som hr. Frank Dahlgard foreslår, og hvis beslutningsforslag vi derfor støtter.

Frank Dahlgard (UP):

Tak til partiernes ordførere for deres bemærkninger og selvfølgelig især tak til ordførerne for SF, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Kristeligt Folkeparti og Frihed 2000, som jo var positivt stemt over for beslutningsforslaget, og som også kom med roser til bemærkningerne, som jo indeholder et helt arsenal af, synes jeg også selv, pædagogisk fremstillede argumenter for at holde fast i kronen og derfor afvise euroen.

Det er da fuldstændig rigtigt, som jeg tror at hr. Frank Aaen bemærkede, at her var et forslag, hvor man i virkeligheden havde lavet en slags debatpiece – eller var det fru Lene Espersen? Det er jo rigtigt. Når man ikke rigtig har nogen penge eller måske kun 5 pct. i forhold til, hvad unionspartierne har, så må man bruge de muligheder, man har som medlem af Folketinget, og en af dem var at lave dette her beslutningsforslag med fyldige bemærkninger.

Så vil jeg sige til økonomiministeren, at det er en misforståelse at tro, at jeg er imod EU-samarbejdet. Det er jeg ikke. Jeg er imod et tæt samarbejde, et tæt europæisk fællesskab. Jeg kan bedre lide Det Europæiske Fællesskab, EF, end Unionen. Men det er da klart, at der skal være et samarbejde. Jeg stemte ja til dansk deltagelse

i Det Europæiske Fællesskab i 1972, og jeg stemte også ja til det indre marked i 1986, og det har jeg ikke fortrudt. Men når så udviklingen kører videre ned ad glidebanen i retning af en politisk union, så begynder jeg som selvtænkende konservativ at sige fra, for jeg ønsker en gang imellem at kunne lukke min egen dør og være mig selv og ikke være med i dette her fællesskab, som er fælles-fælles og kollektivt omkring alting.

Så der er ikke tale om at vende ryggen til de andre eller ikke være med i et samarbejde. Jeg mener godt, at man kan samarbejde uden nødvendigvis at have et pengevæsen fælles med de andre, og det spiller jo heller ikke nogen rolle økonomisk. Nu har vi altså de økonomiske vismænds ord for, at disse økonomiske virkninger er små, og at de er usikre, om der overhovedet er nogen.

I den forbindelse kunne jeg godt tænke mig at henvise til forslaget side 10, punkt 18. Det er om hensynet til den økonomiske sagkundskab, og det er jo skrevet, før vismandsrapporten kom. Jeg har ikke haft kendskab til den, men jeg kender jo vismandsinstitutionen, som i al beskedenhed min farfar som økonomiminister var med til at oprette i begyndelsen af 1960'erne, fordi man følte, at der var behov for at have nogle økonomiske eksperter, der ligesom var uafhængige af særinteresser og uafhængige også af regeringen. Så jeg har skrevet, og må jeg have lov at citere fra bemærkningerne i mit eget forslag: »Den kommende vismandsrapport (sommeren 2000) vil indeholde et kapitel om euroen, som kan ventes at være mere afbalanceret og nøgternt.« End hvad? End DUPI-rapporten? Og end Økonomiministeriets rapport? Embedsmændene dér er jo underlagt en minister, som er ganske fast i troen på euroen, for ikke at sige eurofanatiker.

Så det var ikke overraskende for mig, at vismandsrapporten kom med den konklusion. De har i øvrigt tidligere for 2 år siden beskrevet tingene, og det var stort set en gentagelse af det.

Der kommer også en rapport her i juli, måske i begyndelsen af august, fra fire uafhængige, kyndige økonomer. Den ene er professor Erik Hoffmeyer, tidligere nationalbankdirektør. Jeg har også nævnt den her, og jeg har også en tro på, at den vil være nøgtern og afbalanceret og meget mere værd at læse end de to partsindlæg, vi fik, det ene fra DUPI, det andet fra Økonomiministeriet.

Så til ministerens kommentar om, at europoprojektet var beskæftigelsespolitik, og at der var kommet sætninger ind om det. Jo, men det er jo uforpligtende lyrik, og de hårde grænser, hvor der skal gribes ind, vedrører priser og pengemængder og statsunderskud, men ikke arbejdsløshed. Den kan få lov at stige, uden der gribes ind, og det er jo netop dette forhold, der har fået den tidligere økonomiminister, socialdemokraten Ivar Nørgaard, til at sige: Jeg vil ikke være med til det her. Ivar Nørgaard vil holde fast i kronen ligesom jeg og en række andre.

Det er jo rigtigt, som økonomiministeren siger, at der er sket en globalisering. Vi har fået frie kapitalbevægelser. Det er klart, at det kan give valutakriser, også omkring kronen. Det er klart, at der er ingen kriser omkring kronen, hvis man afskaffer kronen. Men at ville afskaffe kronen, fordi man er bange for valutakriser, svarer jo til at begå selvmord, fordi man er bange for døden. Og det er en overreaktion.

Vi har en valutareserve for at bruge den. Den er på 150 mia. kr. eller i den størrelsesorden, og fordi man bruger 40-50 mia. kr., hvad så? Pengene flyder jo tilbage igen, når krisen er afværget, og det bliver den ret hurtigt, så længe dansk økonomi er sund og der føres en fornuftig økonomisk politik. Det er der jo blevet gjort i alle hovedtræk i de sidste 15 år, også den socialdemokratisk ledede regering har de de sidste 7-8 år i alle hovedtræk videreført 1980'ernes – hvad kan vi kalde det? – Schlüterpolitik. Og der er bred enighed i Folketinget om det. Vi prøver jo at skjule det. Ikke jeg længere, for nu er jeg fri af partier og kan sige min mening. Men man prøver ligesom at skjule det, men det er svært.

Og ih, hvor er vi blevet stærke i dansk økonomi og kan være stolte af det. Og det er i den situation, at det er så grotesk så at ville afskaffe kronen og kroneøkonomien, som jo i dag er en større succes end nogen sinde før.

Jeg har kommenteret de borgerlige synspunkter ved fru Lene Espersen. Det er jo trist at opleve en konservativ ordfører, som bare højt og flot synes, at man skal afskaffe den nationale valuta, fordi der nu er kommet et eller andet fælles projekt ude i Europa, som i øvrigt er uhyre risikabelt.

Jeg har takket ordførerne fra støttepartierne, og til sidst vil jeg lige nævne en enkelt ting, som er kommet frem. Jeg har fået et svar på et spørgsmål, jeg har stillet for længe siden, om, hvad det egentlig koster som engangsforan-

staltning at indføre euroen, altså at afskaffe kronen og indføre euroen. Det koster nu engangsomkostninger.

Nu er der fra Økonomiministeriet kommet et notat, hvori man siger noget om erfaringerne fra Holland og fra Østrig og fra Finland, tror jeg, det er, og fra Irland. Og når man ser på de hollandske erfaringer, ser det ud til, at omkostningerne vil være oppe på omkring 1 pct. af nationalproduktet fordelt på henholdsvis den private sektor, på finanssektoren og på den offentlige sektor. Og hvis det gælder i Danmark, 1 pct. af nationalproduktet, så er det en 12-13 mia. kr. i engangsudgifter. Det er sikkert. Det er ganske meget, og det er mere end de 2,5 mia. kr., som man kom med i den store økonomiminsterrapport på de 500 sider. Dér talte man om, at Finland havde vurderet, at det kostede 2½ mia. kr. for nogle år siden. Tallene fra Holland er altså helt anderledes store. Det er meget store omkostninger, og de er sikre.

Hvad vi får ud af det er særdeles usikkert, så vi bevæger os fra en succesfuld og sikker kronøkonomi, som vækker respekt ude omkring – vi er et foregangsland – og kaster os ud i et forehavende sammen med nogle andre, hvis vi får et ja ved folkeafstemningen; et særdeles risikabelt foretagende, som kan blive meget dyrt, ikke bare her og nu med engangsomkostninger, men også i form af en mangel på selvbestemmelse, en mangel på muligheder for at holde beskæftigelsen oppe og arbejdsløsheden nede, og det er jo derfor, jeg har fremsat forslaget om at holde fast i kronen.

Er man konservativ, så står man vagt om det, der er værd at bevare, og kronen mener jeg er værd at bevare.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg kan ikke bare mig for at kvittere for den ros, der er kommet fra hr. Frank Dahlgaard, fra Dansk Folkeparti, fra SF, fra Kristeligt Folkeparti, fra Enhedslisten og Frihed 2000, rosen til den økonomiske politik, der er ført i mere end 18 år i Danmark. Det er meget, meget smukt, og jeg er meget glad for, at der fra disse partier, som jeg har svært ved at se, hvad der i øvrigt skulle binde sammen, er sådan en stærk ros til den stærke danske krone.

Derfor går jeg ud fra, at de partier også støtter regeringens politik, når vi nu skal have finansloven vedtaget næste gang, når vi skal have aktstykket for kommuneforhandlinger igennem Finansudvalget osv., for det er jo alt

sammen brikker i en kontinuerlig, fremadskridende, stabilitetsorienteret økonomisk politik, som ligger bagved den stærke krone, og som er årsagen til den stærke krone. Så nu har jeg fået en række udmærkede alliancepartnere i Folkeetinget, hvilket jeg meget gerne vil benytte lejligheden til at kvittere for.

Jeg kan også notere mig, at disse udmærkede partier og alliancepartnere stadig væk skylder et svar på, hvordan vi bærer os ad med i Europa og i Danmark at styre de negative effekter af kapitalkræfterne. Jeg forstår meget vel hr. Frank Dahlgaards synspunkter som konservativ, men jeg har meget svært ved at forstå Enhedslistens synspunkter. Så er det sagt.

For en ordens skyld skal jeg sige, at Det Økonomiske Råd og DUPI har nøjagtig den samme form for uafhængighed i forhold til centraladministrationen. Det er kun for en ordens skyld.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Kun et enkelt spørgsmål til økonomiministeren: Skulle vi betragte det som en invitation til finanslovforhandlingerne, eller skal den stadig væk komme fra finansministeren?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu synes jeg lige først, at økonomiministeren skal passe på med at kalde alle partier, der i dag har udtrykt en fælles holdning til ét bestemt spørgsmål, for alliancepartier. Jeg påstår jo heller ikke, at fru Marianne Jelved er gift med Mogens Glistrup, bare fordi de begge to siger ja til euroen. Så det tror jeg man skal passe lidt på med.

Men så til spørgsmålet, om vi bare støtter almindelige kapitalbevægelser, eller hvad vi vil gøre ved dem: Det har vi jo sagt utallige gange til regeringen. Vi ønsker et samarbejde på valutaområdet, som vi havde det, da det i sin tid var EMS'en, hvor igennem alle valutaer havde samarbejde i Vesteuropa.

Man kunne tilpasse valutaernes værdi, hvis der var brug for det, for det er der faktisk brug for, ligesom når kronen engang imellem er blevet mindre værd end D-marken. Engang var kronen mindre værd end den svenske krone, nu er den mere værd end den svenske krone, så der er da faktisk brug for, at valutakurser kan tilpasse sig hinanden afhængigt af den økonomiske udvikling i de enkelte lande.

Og det var det, EMS-samarbejdet gik ud på, ligesom dengang vi havde Bretton Woods-valutasamarbejdet. De to perioder, hvor der er den største økonomiske fremgang i hele verden, er de perioder, hvor vi har haft de samarbejder, EMS'en og Bretton Woods. De to samarbejder døde, dels da USA havde brug for at få finansieret Vietnamkrigen ved bare at sprøjte dollar ud på verdensmarkedet, dels senere Bretton Woods. Da EMS'en troede, den var blevet til en euro, brød EMS'en sammen.

Og det er lige præcis det, der er ved at ske igen. Nu laver man en euro, og vi ved, at den desværre vil bryde sammen på et tidspunkt. Det er derfor, det er en dårlig idé at være med i den.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af Folketinget Keld Albrechtsen (EL) og Søren Kolstrup (EL) har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til fødevareministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om baggrunden for overskridelse af budgetterne i Fødevarerectoratet og om en løsning af dette problem?« (Forespørgsel nr. F 63).

Medlemmer af Folketinget Christian H. Hansen (DF) og Kristian Thulesen Dahl (DF) har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til fødevareministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om baggrunden for overskridelse af budgetterne i Fødevare-direktoratet?« (Forespørgsel nr. F 64).

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 18. maj 2000, kl. 9.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 20.52
